

## Referențialul de Integritate

**Lupta împotriva corupției și fraudei reprezintă unul dintre angajamentele etice pe care ENGIE își fundamentează politica de etică și conformitate.**

Referențialul de integritate reunește politicile și procedurile dedicate prevenirii fraudei, corupției și traficului de influență. Cele mai înalte standarde internaționale (UK Bribery Act, US Foreign Corrupt Practices Act - FCPA, legea franceză Sapin 2) au stat la baza elaborării programului anticorupție al ENGIE.

\*\*\*

### 1. DEFINIȚII ȘI CADRU DE REGLEMENTARE

#### 1.1. Definiția fraudei

Este considerată fraudă orice acțiune sau comportament, indiferent de natura sau scopul său, al unui angajat, al unui prestator de servicii care acționează pentru Grup sau al unei entități a Grupului, având ca scop inducerea în eroare sau obținerea unui avantaj de la o persoană, prin încălcarea oricărei legi aplicabile ori a oricărui standard obligatoriu stabilit de Grup.

Frauda poate îmbrăca forme multiple, precum:

- furtul de bani, bunuri sau date;
- falsificarea, ascunderea sau distrugerea deliberată a datelor și/sau documentelor;
- înregistrări sau declarații false;
- manipularea conturilor;
- contrafacerea;
- spălarea banilor;
- înșelăciunea;
- intruziunea în sisteme informatice;
- corupția (a se vedea secțiunea 1.2 de mai jos).

Frauda se caracterizează prin:

- o acțiune sau o omisiune;
- încălcarea unui cadru de referință: legile aplicabile și regulile companiei;
- uneori, disimulare, pentru ca autorul fraudei să evite aplicarea legii, să obțină bani sau avantaje necuvenite, să își protejeze reputația etc.

#### 1.2. Definiția corupției

Corupția este o formă specifică de fraudă, săvârșită de orice persoană sau entitate care lucrează pentru ENGIE ori în numele acesteia: director executiv, angajat, partener, consultant de afaceri etc.

Indiferent dacă este publică sau privată, corupția poate fi:

- **Activă:** acordarea, oferirea sau promisiunea oricărui avantaj necuvenit (pecuniar sau de altă natură), în schimbul unui avantaj pe care o persoană îl poate procura sau se presupune că îl poate procura, direct ori indirect.
- **Pasivă:** solicitarea, aprobarea, acceptarea sau primirea oricărui avantaj necuvenit pentru sine ori pentru alte persoane, în schimbul unui avantaj care poate fi procurat sau se presupune că poate fi procurat, direct ori indirect.

Corupția poate îmbrăca forme multiple, precum:

- **avantaje în numerar:** mită, credite, comisioane ilicite, facturi false, sponsorizări acordate pentru obținerea unui avantaj necuvenit, plăți de facilitare (sume destinate accelerării îndeplinirii unei formalități la care beneficiarul are dreptul, de exemplu: viză, vămuire etc.);
- **avantaje în natură:** prestarea de servicii, invitații, cadouri, stagii sau angajări etc. În acest caz, corupția este adesea însoțită de o fraudă menită să o disimuleze;
- **extorcarea,** definită în dreptul francez ca situația în care o persoană încearcă să obțină un avantaj prin violență, amenințări cu violența sau constrângere;
- **traficul de influență,** infracțiune distinctă în dreptul francez, care intervine atunci când persoana coruptă abuzează de influența sa reală sau presupusă pentru a obține de la o autoritate ori instituție publică o decizie favorabilă unui terț;
- **perceperea nelegală de către un funcționar public,** definită în dreptul francez ca situația în care un funcționar public sau o persoană însărcinată cu o misiune de serviciu public primește ori solicită taxe, contribuții, impozite sau alte prelevări despre care știe că nu sunt datorate ori acordă, sub orice formă și din orice motiv, o scutire de la obligații, taxe sau impozite publice, cu încălcarea legilor sau reglementărilor.

### 1.3. Cadru de reglementare

Majoritatea statelor au instituit norme care sancționează darea de mită, precum și acceptarea ori solicitarea de mită de către agenți publici și privați, însoțite de sancțiuni civile și penale care pot fi semnificative și care, în anumite cazuri, nu se prescriu.

Aceste norme juridice permit statelor să își pună în aplicare politicile economice. Unele dintre acestea, în special UK Bribery Act (UKBA), US Foreign Corrupt Practices Act (FCPA) și legea franceză Sapin II, au caracter extrateritorial, permițând statelor să își exercite jurisdicția asupra autorilor în fața instanțelor proprii, indiferent de locul săvârșirii faptei și de cetățenia autorului. În plus, un singur act de corupție poate fi sancționat în mai multe jurisdicții, întrucât principiul francez și european al interdicției dublei sancționări (non bis in idem)<sup>1</sup> nu se aplică în mod sistematic în litigiile internaționale.

Politicile anticorupție ale ENGIE fac parte din măsurile Grupului de prevenire a corupției. Acestea se aplică angajaților tuturor entităților Grupului, consultanților de afaceri, partenerilor industriali și financiari, subcontractanților și furnizorilor, precum și partenerilor din proiectele de sponsorizare. Implementarea efectivă a acestor politici reprezintă un posibil factor atenuant, care poate reduce sancțiunile aplicabile.

În sens mai larg, politicile și procedurile anticorupție ale ENGIE reflectă ambiția Grupului de a respecta, în acțiunile sale, cele mai înalte standarde internaționale de etică și conformitate, precum Convenția ONU împotriva corupției și Liniile directoare OCDE pentru întreprinderile multinaționale.

Grupul, căruia i se aplică în special UKBA, US FCPA și legea franceză Sapin 2, și-a conceput politicile privind prevenirea corupției în conformitate cu regulile stabilite (a se vedea Referențialul de Conformitate Etică al ENGIE), cu orientările aferente UKBA și US FCPA și cu recomandările Agenției Franceze Anticorupție (AFA):

---

<sup>1</sup> Non bis in idem: principiu de drept francez și european potrivit căruia aceeași faptă nu poate conduce la mai mult de o urmărire penală. Acesta este prevăzut la articolul 368 din Codul de procedură penală francez.

- **U.S. Federal Sentencing Guidelines<sup>2</sup>** prevăd clemență pentru o companie care cooperează cu guvernul SUA atuncând aceasta a instituit un program eficient de prevenire a corupției, în conformitate cu cele 7 etape definite în ghid. Acest lucru poate permite o reducere substanțială a amenzii, prin încheierea unui acord de cooperare, a unui acord de neurmărire penală sau a unui acord de amânare a urmăririi penale.
- **UK Bribery Act Guidelines** descriu cele 6 principii care trebuie implementate pentru a putea invoca o apărare afirmativă și pentru a permite încheierea unui „Deferred Prosecution Agreement”.
- **Recomandările AFA<sup>3</sup>** și ghidurile specifice descriu măsurile prevăzute la articolul 17 din legea Sapin II, structurate în jurul a trei piloni inseparabili: (1) angajamentul organului de conducere, (2) cartografierea riscurilor și (3) gestionarea riscurilor, bazată pe: (i) prevenirea acestora prin codul de conduită, formare și evaluarea terților; (ii) detectarea lor prin sistemul de avertizare și controale, inclusiv controale contabile și interne; și (iii) remedierea anomaliilor și/sau încălcărilor detectate, prin definirea măsurilor corective și aplicarea sistemului disciplinar. Implementarea principiilor prevăzute la articolul 17 din legea Sapin II poate conduce, în cazul unei abateri, la clemență în stabilirea pedepsei și la utilizarea unui acord de recunoaștere. În schimb, neimplementarea unui program de conformitate poate avea consecințe financiare semnificative sau poate constitui o circumstanță agravantă la stabilirea sancțiunii.

**Tabel sintetic**

| Temă                                                    | US Federal Sentencing Guidelines<br>7 etape (2004)                                                                       | UK Bribery Act<br>Guidelines 6 principii<br>(2010)                   | FRANȚA - Legea Sapin II<br>Recomandările AFA                                                                    |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Informare</b>                                        | 2. Angajamentul conducerii de vârf                                                                                       | 2. Angajamentul conducerii de vârf                                   | 1. Cod de conduită (ca parte a regulamentului intern al companiei)                                              |
| <b>Formare</b>                                          | 4. Formare și instruire anticorupție                                                                                     | 5. Comunicare și formare privind combaterea corupției                | 6. Formare                                                                                                      |
| <b>Instrumente (adaptate riscurilor și activității)</b> | 1. Implementarea unui program anticorupție<br>3. Due diligence<br>6. Promovarea și actualizarea programului anticorupție | 1. Proceduri adecvate<br>3. Evaluarea riscurilor<br>4. Due diligence | 3. Evaluarea riscurilor<br>4. Due diligence privind partenerii de afaceri                                       |
| <b>Controale</b>                                        | 5. Evaluarea programului + raportare a neregulilor<br>7. Răspunsuri adecvate la activități ilegale                       | 6. Monitorizare și evaluare                                          | 2. Avertizare / Raportare a neregulilor<br>5. Control financiar<br>8. Monitorizarea programului<br>7. Sancțiuni |

Sursa: CIRCE Finance, în cursul ENGIE „Înțelegerea și prevenirea riscului de fraudă și corupție” (2017) - versiune actualizată în 2022.

În cadrul angajamentului său de combatere a corupției, Grupul și-a asumat în mod voluntar obligații care depășesc cadrul de reglementare, prin aderarea la **Pactul Global al Organizației Națiunilor Unite** - al cărui al zecelea principiu privește combaterea corupției - și la secțiunea franceză a organizației neguvernamentale **Transparency International**, organizație a societății civile dedicată luptei împotriva corupției.

<sup>2</sup> [United States Sentencing Commission, Guidelines Manual, §8 \(nov. 2021\)](#)

<sup>3</sup> Prima versiune: decembrie 2017; a doua versiune: ianuarie 2021. Recomandările AFA nu creează o obligație juridică pentru destinatarii lor; organizațiile pot adopta alte metode, iar cele care declară, în cadrul unui control, că au respectat recomandările beneficiază de o prezumție simplă de conformitate a sistemului anticorupție cu cerințele legii Sapin II. (<https://www.agence-francaise-anticorruption.gouv.fr/acteurs-economiques/les-recommandations-de-lafa-acteurs-economiques>)

## **2. IMPACTURI ASUPRA COMPANIEI ȘI ANGAJAȚILOR**

### **2.1. Impacturile potențiale ale riscurilor de fraudă și corupție asupra companiei**

Frauda și corupția generează costuri financiare care pot fi ridicate și dificil de recuperat, dar, într-un sens mai larg, reprezintă riscuri majore de diverse tipuri pentru companii:

#### **Risc strategic**

Un caz de corupție poate afecta creșterea externă și poate destabiliza o fuziune sau prețul unei achiziții. În cazuri extreme, o companie găsită vinovată de corupție poate fi obligată să închidă unități, să se retragă dintr-o țară sau, mai frecvent, poate fi inclusă pe o listă neagră care o exclude de la anumite contracte și o obligă să își regândească strategia de dezvoltare.

În plus, numeroși stakeholderi ai companiei (agenții de rating, clienți industriali, parteneri etc.) îi vor solicita garanții de etică și transparență înainte de a iniția o relație cu aceasta.

#### **Risc de imagine și reputație**

Atunci când un caz de corupție devine public, impacturile pot fi din ce în ce mai severe. Mediatizarea unui caz de corupție subminează încrederea publicului și a clienților. Orice condamnare sau suspiciune de fraudă anulează eforturile companiei de a urmări excelența operațională și de a respecta normele etice și sociale ale opiniei publice, afectează pe termen lung credibilitatea și legitimitatea sa de a opera și determină piețele financiare să pună sub semnul întrebării compania și, eventual, să o penalizeze.

#### **Risc bugetar și financiar**

Există, în mod evident, un risc bugetar direct, reprezentat de amenzile aplicate companiei, restituirea profiturilor necuvenite (trecute și viitoare) și pierderea cifrei de afaceri cauzată de închiderea proiectelor. Există și consecințe indirecte, precum închiderea unităților, excluderea de la contracte, în special publice, sau de la finanțare, inclusiv prin includerea pe lista neagră a Băncii Mondiale.

Toate aceste consecințe se traduc prin reducerea rezultatelor, a profitului distribuit și a perspectivelor de creștere. Acest lucru poate afecta pe termen lung încrederea piețelor financiare și, prin urmare, poate reduce prețul acțiunilor companiei.

În cadrul companiei, corupția maschează competitivitatea reală a produselor și serviciilor și împiedică adaptarea continuă a acestora la cerințele pieței. Din punct de vedere economic, corupția denaturează principiul concurenței transparente și loiale. La nivel național, în special în țările cele mai sărace, aceasta deturbează resurse publice de la acțiuni care promovează progresul social și contravine principiilor transparenței democratice și răspunderii. Din toate aceste motive, corupția este sancționată sever, inclusiv prin amenzi, pedeapsa închisorii și, pentru persoanele condamnate, privarea de drepturi civice.

#### **Risc privind coeziunea internă**

Frauda și corupția sunt procese lipsite de etică, aflate în contradicție profundă cu valorile și angajamentele Grupului, care pot afecta pe termen lung climatul intern: acestea influențează motivația personalului, sentimentul de apartenență și loialitatea angajaților actuali și subminează capacitatea Grupului de a atrage cele mai bune talente.

### **2.2. Impacturile potențiale ale riscurilor de fraudă și corupție asupra angajaților**

Frauda și corupția, fie active, fie pasive, expun și angajații vinovați unor riscuri personale: aceștia se pot confrunta cu acțiuni civile și penale (cheltuieli juridice, amenzi de până la câteva milioane de euro, pedeapsa închisorii, restricții de ședere în anumite țări etc.), precum și cu efecte individuale negative asupra vieții profesionale (pierderea locului de muncă, dificultăți în găsirea unui nou loc de muncă) și sociale (destrămarea familiei, izolare socială etc.).

Tot mai frecvent, autoritățile judiciare tind să îi urmărească și pe managerii entităților ai căror angajați au săvârșit acte de corupție, pentru neimplementarea efectivă a programului de conformitate adecvat, neîndeplinirea obligației de prevenire și control etc.

### 3. TEXTE DE REFERINȚĂ ENGIE

Acțiunea ENGIE în materie de etică și conformitate se bazează pe trei niveluri de texte de referință:

- Codul de conduită etică al Grupului, care stabilește cadrul general în care trebuie să se înscrie comportamentul profesional al fiecărui angajat, prezintă cele cinci principii etice fundamentale ale ENGIE, descrie organizarea Grupului în materie de etică și conformitate și oferă exemple concrete, pe teme, privind aplicarea eticii în activitatea de zi cu zi. Documentul, disponibil în 10 limbi, se aplică tuturor angajaților Grupului și este comunicat părților interesate externe.
- Referențialele, care uniformizează politicile și procedurile utilizate de ENGIE pentru implementarea concretă și dezvoltarea culturii etice în cadrul Grupului: Referențialul de Integritate, referențialul privind drepturile omului/Politica privind drepturile omului și Referențialul de Conformitate Etică.
- Codurile profesionale de conduită, care stabilesc implicațiile angajamentelor etice ale Grupului pentru anumite categorii profesionale.

În prezent, următoarele politici și proceduri sunt reunite în referențialul de integritate:

- Politica privind Consultanții de Afaceri;
- Politica ENGIE privind Cadourile, Invitațiile și Deplasările Tehnice;
- Clauza de Etica, Mediu și responsabilitate socială;
- Politica de due diligence privind analiza riscului etic legat de proiectele de investiții;
- Politica de due diligence privind donațiile și sponsorizările;
- Politica de due diligence pentru furnizori și subcontractanți;
- Nota privind analizele due diligence pentru recrutarea externă/internă a persoanelor cel mai expuse riscurilor etice;
- Politica pentru prevenirea conflictelor de interese.

Codul de conduită privind activitățile de lobby și Codul de conduită în relațiile cu furnizorii contribuie, de asemenea, la cultura de integritate a Grupului.

Pentru orice informații sau detalii privind aceste teme, consultați direct politicile și procedurile menționate mai sus, disponibile pe intranetul [My Ethics Compliance & Privacy](#).

### 4. INTEGRITATE ȘI CONFORMITATE ETICĂ

Alte elemente care contribuie la programul de conformitate și integritate sunt detaliate în Referențialul de Conformitate Etică, conform tabelului de mai jos:

| Temă                                                                     | A se vedea Referențialul privind etica și conformitatea                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Principalele părți implicate în integritate                              | A se vedea 1. Principalele părți implicate în etică și conformitate                                                                                                      |
| Analiza obligatorie a riscurilor de corupție                             | A se vedea 2. Analiza riscurilor etice                                                                                                                                   |
| Politici și proceduri reunite în Referențialul de Conformitate Etică     | A se vedea 3. Textele de referință ENGIE (inclusiv sistemul de raportare a neregulilor al Grupului și planul de formare al Grupului în materie de etică și conformitate) |
| Raportarea managerială și gestionarea incidentelor de fraudă și corupție | A se vedea 4. Raportarea managerială (My Ethics Incident) și gestionarea incidentelor de etică                                                                           |
| Sistemul de control                                                      | A se vedea 5. Sistemul de control                                                                                                                                        |
| Certificarea externă a programului anticorupție                          | A se vedea 5.4. Certificarea externă                                                                                                                                     |

Pentru aceste teme, consultați Referențialul de Conformitate Etică.